

Hidrogén IPCEI 'match-making' eljárás¹

Eredeti cím: „Process Document - IPCEI Hydrogen – Match-making procedure”

I. A match-making eljárás háttere és célja

A hidrogéntechnológiák terén 2020. december 17-én indult útjára az IPCEI² kezdeményezés, amikor az erre vonatkozó [közleményt](#) 22 EU-tagállam (köztük Magyarország) és Norvégia is aláírta. Ennek keretében minden résztvevő tagállam a saját nemzeti jogára épülő IPCEI felhívást („*Call for Expression on Interest*”) tehet közzé, melyben saját szakpolitikai és költségvetési prioritásait követheti. Ennek következő lépése egy európai szintű ún. „match-making”, azaz egyfajta projektpartner-kereső, egyeztető folyamat, melynek keretében az egyes nemzeti projekt ötleteket összekapcsolják, hogy IPCEI projektet – azaz több tagállamot érintő, jelentős méretű, jelentős hatású projekteket - alkossanak. A **match-making eljárás alapvető célja**, hogy a projekt ötleteket értékláncokba szervezzék a projektek közti hiányzó kapcsolatok azonosítása és kiegészítése révén konkrét célokat fogalmazzanak meg, és összekapcsolják a vállalatokat a preferenciáiknak megfelelően. Konkrétabb megfogalmazásban a match-making azt a kettős célt szolgálja, hogy a projekteket „szűrjék” az egymást követő IPCEI értesítési (notifikációs) hullámokban, miközben lehetővé teszik a vállalatok számára az együttműködést (betársulást, cserét) a még tervezési szakaszban lévő projekt-koncepciók megerősítése érdekében. A hidrogén IPCEI projektek jelentős mérete és komplexitása a tagország szintű ütemtervek és szakpolitikai prioritások egyeztetését komoly kihívássá teszi. A résztvevő államok ezért egy gyakorlatias és konszenzusos megközelítést alkalmaznak a kölcsönös döntéshozatalban, amelyet az alábbiakban ismertetünk.

II. Szereplők, felelőségek és döntéshozatal

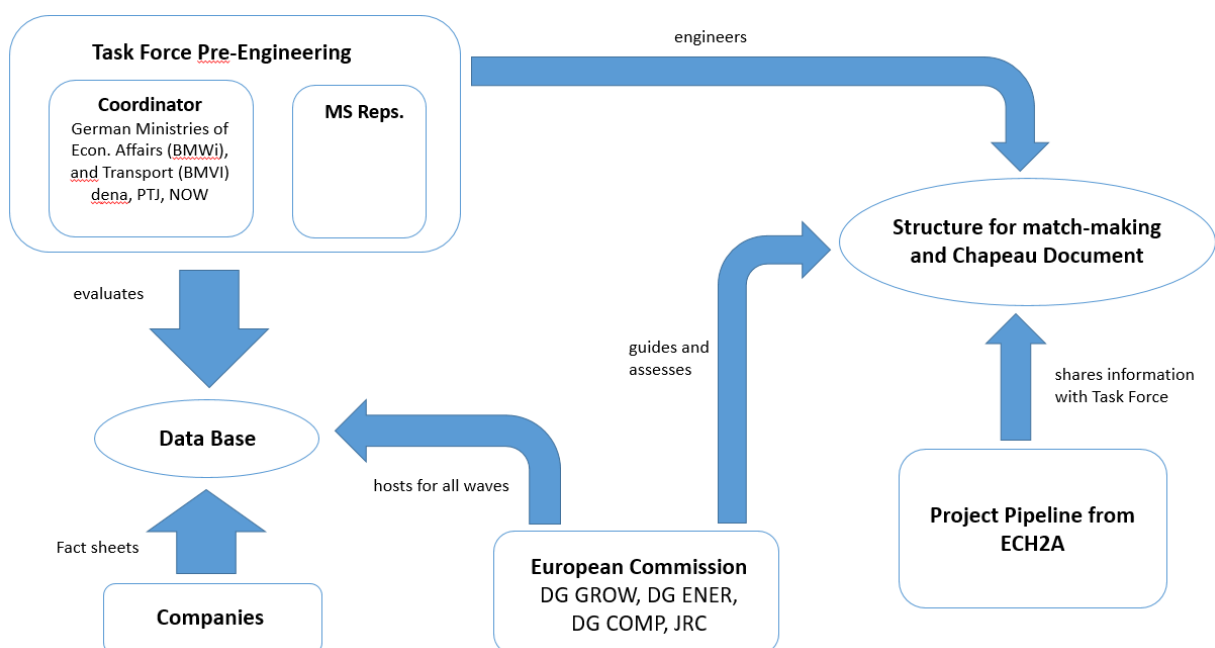
- 1.) Egy adott tagállam vállalja a match-making eljárás koordinálását. Németország vállalta e koordinátori szerepet legalább egy Hidrogén IPCEI-re.
- 2.) Az IPCEI eljárás központi szereplője - lényegében egyfajta „üzemeltetője” - a Munkacsoport (*Task Force*), amely a Koordinátorból és a tagállamok képviselőiből áll (lásd 1. ábrán). A Munkacsoport javaslatokat készít az IPCEI-ek tartalmára és felépítésére vonatkozóan. A Munkacsoport javaslatait a közös szakmai egyeztetések előtt időben megosztják az IPCEI folyamatban részt vevő összes országgal. Az országok megvitatják a javaslatokat, és jóváhagyják vagy elutasítják azokat, az IPCEI eljárásban résztvevő összes ország konszenzusos döntése alapján. Ha nem sikerül konszenzust elérni, akkor a munkacsoport két- vagy többoldalú tárgyalások révén próbál megoldást találni az eltérő állásponton lévő országok között, az Európai Bizottság moderálásával. Ha továbbra sem sikerül konszenzust elérni, a munkacsoportnak vissza kell vonnia és felül kell vizsgálnia a javaslatot.
- 3.) A működőképesség fenntartása és az ésszerű döntéshozatali folyamat biztosítása érdekében a munkacsoportnak lehetőleg korlátozott számú résztvevővel kell rendelkezni. Általában azonban az összes résztvevő országot felkérjük, hogy csatlakozzon a munkacsoporthoz. A munkacsoport ülésein

¹ *Jelen dokumentumban több esetben az eredeti szövegben használt angol kifejezéseket (vagy azokat is) használjuk, részben azért, mert nem alakult még ki az általánosan elfogadott magyar megfelelőjük, másrészt azért, hogy a hazai érdeklődő szereplők számára eleve ismerősek legyenek az IPCEI folyamat kulcsfontosságú kifejezései, ha IPCEI projektbe terveznek csatlakozni.*

² [IPCEI](#): *Important Projects of Common European Interest (közös európai érdeket szolgáló jelentős projektek)*

kérelmük alapján olyan országok is részt vehetnek, amelyek nem tagok az adott munkacsoportban. Az Európai Bizottság DG COMP és DG GROW Főigazgatóságai meghívást kapnak a munkacsoport ülésekre. Amint az IPCEI hullámok időbeli struktúráját definiálják, minden egyes hullámra lesz egy dedikált munkacsoport, ami a hullámok értesítésével foglalkozik.

- 4.) A munkacsoport ajánlatot tesz a résztvevő országoknak, hogy mely projekteknek célszerű részt venniük az IPCEI-ben (lásd az 1. ábrán), miután konzultáltak ezen országokkal, és egyben ismertetik a projektek kiválasztásának vagy elutasításának háttérben álló kritériumokat és indoklást. Adott projektek elutasítása csak a projektet benyújtó, érintett ország egyetértésével javasolható. Az egyes országok végső döntését arról, hogy mely projektekben vesznek részt, az érintett ország hozza meg.
- 5.) Az Európai Bizottság (DG GROW, DG COMP, DG ENER, JRC) szorosan nyomonköveti és támogatja a folyamatot, valamint jogi, technikai és eljárási útmutatást nyújt. Az IPCEI tartalmával, felépítésével és ütemezésével kapcsolatos összes döntést a Munkacsoport készíti el. A közelgő döntésekről a Munkacsoport ülései előtt tájékoztatják a feleket.

1. ábra: A pre-engineering (előzetes tervezési) folyamat irányítási struktúrája

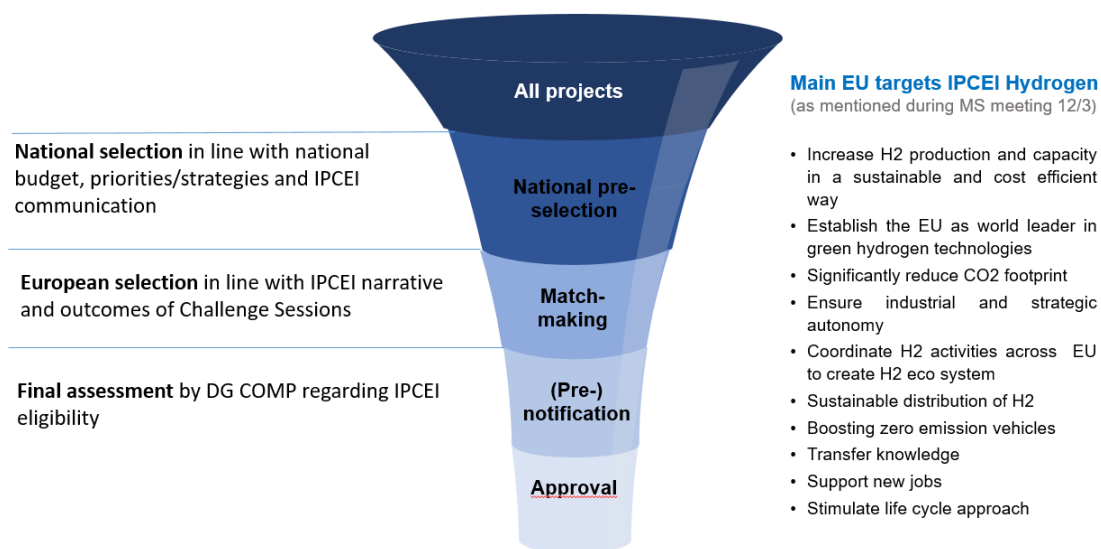
- 6.) Azokat a vállalatokat, amelyek az IPCEI keretében közvetlenül állami támogatásban részesülnek, közvetlen partnereknek nevezik. A vállalatok lehetnek közvetett IPCEI partnerek is (pl. alvállalkozóként) vagy más mechanizmusok (pl. EEAG, RDI Framework, GBER stb.) alapján állami támogatásban részesülnek, ami azt jelenti, hogy az IPCEI közlemény alapján viszont nem pályáznak állami támogatásra. A GBER támogatás mentesíti a közvetett partnereket az értesítés (notifikáció) alól. Az országok nemzeti szinten döntenek arról, hogy valamelyik projektjük közvetlen vagy közvetett partner-e, de az IPCEI követelményekre is tekintettel. E döntést a lehető leghamarabb meg kell hozni.
- 7.) A match-making közvetlen és közvetett partnerekre is kiterjed. Ez ugyanakkor nem érinti azon alapelvet, hogy a résztvevő országoknak alapos előválogatást (*pre-selection*) kell végezniük és csak korlátozott számú projektet célszerű bevinniük országos szintről a match-making eljárásba. A Challenge Section³ ('Felelősség Események', lásd a 17. pontban) már csak közvetlen partnereket tartalmazhat.

³ A „Challenge Section” kifejezés jelenleg nehéz megfelelő magyar kifejezéssel visszaadni, de tartalma alapján jelen közleményben „Felelősség Eseménynek” nevezhetjük.

III. A match-making eljárás

Előzetes tervezés, adatlapok, EU felmérés (Pre-engineering, fact sheets, EU survey)

- 8.) A match-making eljárás minden projektre lefolytatásra kerül, amely a nemzeti szintű projektlistákra felkerül – közvetlen, közvetett vagy „bizonytalan” (*‘undecided’*) partnerekkel. A match-making lebonyolításához szükséges mennyiségű projekt biztosítása érdekében a résztvevő országoknak alapos nemzeti előválogatást kell végrehajtaniuk, összhangban a nemzeti költségvetésükkel (azon keret nagyságával, amely IPCEI-re fordítható), a nemzeti és az EU szakpolitikai prioritásaival, valamint az IPCEI közleménnyel⁴ (lásd 2. ábrán). A részt vevő országok szükség esetén végleges kiválasztási eljárást is lefolytathatnak az európai match-making után, hogy biztosítsák a nemzeti költségvetés és a munkacsoport által jóváhagyott projektek közötti összhangot. (lásd a 19. pontban)
- 9.) A match-making eljárás első lépése az úgynevezett előtervezés (*pre-engineering*). Az előtervezés során bizalmas információkat még nem tartalmazó projekt adatlapokat (*fact sheets*) gyűjtenek. A DG GROW (Növekedési Főigazgatóság) az adatlap sablonja alapján felállított egy uniós felmérést. Az érdekelt vállalatoknak projektenként egy-egy ilyen adatlapot kell kitölteniük az EU-s felmérés weboldalán (*EU Survey interface*) és feltölteni azt. Ezáltal minden, a nemzeti szinten előszelektált projekt adatlapját a DG GROW által fenntartott adatbázis tartalmazza. E Főigazgatóság a projekt adatlapokat csak az adott országok hatóságaival, államigazgatási szerveivel osztja meg. Az adatlapokat minden, a nemzeti szinten már előszelektált vállalatnak be kell nyújtania, függetlenül attól, hogy közvetlen vagy közvetett partner kíván-e lenni az IPCEI-ben.

2. ábra: A projekt kiválasztás egyes szűrői

- 10.) A munkacsoport tanulmányozza és értékeli az adatlapokat. Ezen értékelés alapján meghatározzák az IPCEI kereteit és célkitűzéseit. Ezen értékelésre alapozva definiálják az IPCEI keretét és értelmezését. A projektek csoportját alulról felfelé (*bottom-up*) módszerrel értékelik annak érdekében, hogy azonosítsák az érettebb projekteket, melyek leginkább illeszkednek az IPCEI célkitűzéseire (mint például, de nem kizárólag a tovagyrűző pozitív hatás [*„spill-over effect”*] megléte). Itt érdemes a 19. pontot is áttekinteni a match-makinget követő nemzeti, végső kiválasztási folyamatokkal való koordinációról.
- 11.) Az előzetes tervezés során a munkacsoport figyelembe veszi azokat a projekteket is, amelyeket az ECH2A (*European Clean Hydrogen Alliance*⁵) gyűjt, és amelyek egyben megfelelnek az IPCEI

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0620(01)&from=EN)

⁵ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-clean-hydrogen-alliance_en

szabályoknak is, annak érdekében, hogy a potenciális átfedéseket vagy szinergiákat azonosítsák (lásd 1. ábrán).

B2match, b2b szekció és 'Felelősség Események' (B2match, b2b sessions and 'Challenge Session')

12.) Az EU felmérési oldalon az előtervezésre (*pre-engineering*) történő regisztráció után, match-making és b2b szakmai projekt-partnerkeresés az ún. „B2match” platformon történik. Vállalatok regisztrációja a b2match platformon **2021 május 12-től** lehetséges.

A b2 match platform elérhetősége: <https://ipcei-hydrogen-match-making-procedure.b2match.io/signup>

13.) A B2match koordinátora az egyes regisztrációk linkjét megküldi mindhárom típusú résztvevőnek (közvetlen, közvetett és „bizonytalan” partnereknek) a résztvevő országokban. Az egyes országok ezt követően továbbíthatják a megfelelő kapcsolatokat a vállalatoknak, attól függően, hogy közvetlen vagy közvetett partnernek kívánna-e lenni, vagy azoknak, akik ezt még nem döntötték el. E kategorizálás csak a match-making folyamat strukturálását szolgálja és idővel még megváltoztatható. Minden vállalatnak egy projekt adatlapot kell benyújtania (lásd 9. pontban), aki a B2match platformra regisztrál.

14.) A B2match platform lehetőséget biztosít regisztrált vállalatok számára, hogy 1:1 (kétoldalú) match-making szekciókat folytassanak le egymással (b2b szekciók), ami lehetőséget biztosít számukra, hogy közvetlenül kommunikáljanak a lehetséges együttműködési modellekről és a levont tanulságokról. Az ilyen típusú konzultáció értékes mind a közvetlen, mind a közvetett partnerek számára. Ez segíti a közvetlen partnereket az IPCEI projekt gerincét képező partnerségek kialakításában. A közvetett partnerek pedig kapcsolatot teremthetnek a közvetlen partnerekkel.

15.) A B2match platformon a vállalatok egy profilt alakíthatnak ki, melyen saját projektjük fókuszát mutathatják be, és saját match-making elvárásaikat (azaz hogy milyen tevékenységet végző, milyen projektet ajánló szakmai partnert keresnek). A vállalatok képviselői böngészhetik a már résztvevő vállalatok profiljait, és virtuális (online) b2b match-making konzultációt kezdeményezhetnek egymással. A vállalatoknak állandó hozzáférésük van a B2match platformhoz, és bármikor kezdeményezhetnek b2b szekciót (azaz kétoldalú szakmai egyeztetést). Ráadásul a vállalatoknak a „piactérhez” (*marketplace*) is hozzáférésük van, ahol projektjeiket egy blogon is megjelentethetik, amelyet más vállalatok láthatnak, böngészhetnek.

16.) A nyitóeseményt (*'kick-off event'*) **2021.05.26-ra** tervezik, melyen minden, addig regisztrált vállalat részt vehet. Ezen az eseményen a koordinátor és potenciális résztvevő tagállamok képviselői köszöntik a vállalatokat, és ismertetik a match-making eljárást, valamint ennek elvárt eredményeit. Minden szervezet, amelyet a résztvevő tagállamok hívnak meg a B2mach platformra részt vehet a (*'kick-off'*) nyitórendezvényen.

17.) A match-making folyamat központi elemei az ún. „Felelősség Események” (*'Challenge Section'*), amelyben a hidrogén értékláncok mentén a vállalatok megfogalmazzák hozzájárulásukat az IPCEI céljaiból és hozzájárulás a releváns EU stratégiához, vagy hogyan biztosítják a projektjük tovagyűrűző (*'spill over'*) hatását stb. A 'Felelősség Események' csak a Koordinátor meghívására látogathatók. A Koordinátor azon vállalatokat hívja meg erre, amelyek közvetlen (*'direct'*) partnernek minősülnek az előtervezési (*'pre-engineering'*) folyamat allokációja alapján. A munkacsoport és DG GROW főigazgató rész vehetnek az üléseken.

18.) A 'Felelősség Események' és az adott IPCEI narratívák fókusza alapján a munkacsoport tesz javaslatot a projekt kiválasztására és a különböző IPCEI „hullámok” meghatározására (azaz a projekt tartalmának és a résztvevő közvetlen partnerek meghatározására).

19.) A Munkacsoport által meghatározott projekt kiválasztást és az IPCEI „hullámok” meghatározását minden IPCEI-folyamatban részt vevő tagállamnak meg kell erősítenie. A részt vevő államok – ha szükséges - eljárást folytathatnak annak megerősítésére, hogy szándékukban áll a nemzeti költségvetésből forrást biztosítani a közvetlen partnerek számára, amelyeket a munkacsoport és az összes résztvevő ország elfogadott. Az európai szintű IPCEI-folyamat tehát két hetet engedélyez egy nemzeti megerősítési folyamatra az európai egyeztetések után, hogy biztosítsa a nemzeti költségvetések és a Munkacsoport által jóváhagyott IPCEI-projektek közötti koordinációt.

IV. Ütemezés, mérföldkövek, határidők

- 20.) Elismerve, hogy egynél több IPCEI („nagyprojekt”) szükséges a még kezelhető (projekt)méret fenntartásához, a részt vevő országok négy vagy több potenciális IPCEI hullámot terveznek hidrogén témakörben. A potenciális hidrogén IPCEI-ek végső száma az előzetesen kiválasztott, támogatható projektek számától és tartalmától függ (utóbbi információk az adatlapokból (*‘fact sheets’*) származnak majd).
- 21.) Az egyes hullámok koordinációjáról szóló döntést akkor hozzák meg, amint meghatározzák az IPCEI-ek potenciális számát.
- 22.) Az ütemterv szerint két IPCEI-t előkészítés tervezett egyidejűleg 2021-ben, és ezek értesítését meg kell tenni. A nyári IPCEI-re vonatkozó előzetes értesítésnek (*‘pre-notification’*) legkésőbb 2021 Q3 időszakban meg kell történnie. A nyári IPCEI elindítása 2022 első negyedévére (Q1) tervezett. Az ezt követő IPCEI hullámok időzítésének a lehető legrövidebbnek kell lennie, hogy megfeleljen a vállalatok elvárásainak.
- 23.) Az előtervezési (*‘pre-engineering’*) folyamat fejlesztése és ezáltal az ütemezés tarthatósága érdekében arra kéri a résztvevő országokat, hogy projektjeik adatlapját a lehető leghamarabb nyújtsák be. A nyári IPCEI-ben történő részvételhez a projekt adatlapok benyújtási határideje **2021 május 31.** Az ezt szorosan követő őszi IPCEI hullámhoz az adatlap benyújtási határidő **2021 júniusa** (pontos dátum kijelölése később várható).

További információk:

- az NKFIH IPCEI oldala: <https://nkfi.gov.hu/palyazoknak/innovacios-okoszistema/ipcei-projekt/ipcei-projektrol>
- IPCEI brosúra: https://hfc-hungary.org/NHTP/IPCEI_info_Bross%C3%BAra_ITM_2021-03-31.pdf
- ITM IPCEI támogatás: ipcei@itm.gov.hu (az Innovációs és Technológiai Minisztériumban)
- Európai b2match platform: <https://ipcei-hydrogen-match-making-procedure.b2match.io/>

Jelen közlemény megjelenését a „Nemzeti Hidrogéntechnológiai Platform (NHTP) megalakulásának és működésének segítése” c. projekt keretében az ITM támogatja (IFHÁT/528/2020.)

